Republika Srbija
VRHOVNI SUD
Kzz 318/2025
19.03.2025. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud, u veću sastavljenom od sudija: Milene Rašić, predsednika veća, Gordane Kojić, Aleksandra Stepanovića, Slobodana Velisavljevića i Dijane Janković, članova veća, sa savetnikom Vrhovnog suda Snežanom Lazin, kao zapisničarem, u krivičnom predmetu okrivljenog AA, zbog krivičnog dela krađa u pokušaju iz člana 203. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika, odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog AA - advokata Jovice Mijaljevića, podnetom protiv pravnosnažnih presuda Osnovnog suda u Novom Pazaru 20K.br.375/24 od 25.09.2024. godine i Višeg suda u Novom Pazaru Kž1 182/24 od 16.12.2024. godine, u sednici veća održanoj dana 19.03.2025. godine, jednoglasno, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE, kao neosnovan, zahtev za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog AA - advokata Jovice Mijaljevića, podnet protiv pravnosnažnih presuda Osnovnog suda u Novom Pazaru 20K.br.375/24 od 25.09.2024. godine i Višeg suda u Novom Pazaru Kž1 182/24 od 16.12.2024. godine, u odnosu na povrede zakona iz člana 438. stav 2. tačka 1) i člana 439. tačka 2) Zakonika o krivičnom postupku, dok se u ostalom delu zahtev za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog ODBACUJE kao nedozvoljen.

O b r a z l o ž e nj e

Presudom Osnovnog suda u Novom Pazaru 20K.br.375/24 od 25.09.2024. godine okrivljeni AA je oglašen krivim zbog izvršenja krivičnog dela krađa u pokušaju iz člana 203. stav 2. u vezi stava 1. KZ i izrečena mu je uslovna osuda tako što mu je utvrđena kazna zatvora u trajanju od 9 (devet) meseci koja se neće izvršiti ukoliko okrivljeni za vreme proveravanja od 2 (dve) godine po pravnosnažnosti presude ne učini novo krivično delo. Okrivljeni je obavezan da na ime troškova krivičnog postupka plati Osnovnom javnom tužilaštvu u Novom Pazaru iznos od 12.000,00 dinara, a sudu iznos od 64.320,00 dinara, te da na ime paušala plati sudu iznos od 25.000,00 dinara, a sve u roku od 15 dana od dana pravnosnažnosti presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja. Okrivljeni je obavezan i da oštećenoj „Elektrodistribucija Srbije“ DOO Beograd – Ogranak Novi Pazar naknadi troškove krivičnog postupka nastale u vezi sa angažovanjem punomoćnika – advokata Nemanje Vlčeka u iznosu koji će sud utvrditi posebnim rešenjem. Oštećena „Elektrodistribucija Srbije“ DOO Beograd – Ogranak Novi Pazar je radi ostvarivanja imovinskopravnog zahteva upućena na parnični postupak.

Presudom Višeg suda u Novom Pazaru Kž1 182/24 od 16.12.2024. godine odbijena je kao neosnovana žalba branioca okrivljenog AA - advokata Jovice Mijaljevića i potvrđena je presuda Osnovnog suda u Novom Pazaru 20K.br.375/24 od 25.09.2024. godine,

Protiv navedenih pravnosnažnih presuda zahtev za zaštitu zakonitosti podneo je branilac okrivljenog AA - advokat Jovica Mijaljević, zbog povreda zakona iz člana 438. stav 2. tačka 1), 2) i 3) i člana 439. tačka 1) ZKP, sa predlogom da Vrhovni sud usvoji zahtev, te da ukine presude Osnovnog suda u Novom Pazaru 20K.br.375/24 od 25.09.2024. godine i Višeg suda u Novom Pazaru Kž1 182/24 od 16.12.2024. godine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje ili da preinači navedene presude tako što će okrivljenog osloboditi od optužbe.

Vrhovni sud je dostavio primerak zahteva za zaštitu zakonitosti Vrhovnom javnom tužilaštvu shodno odredbi člana 488. stav 1. ZKP, te je u sednici veća koju je održao u smislu člana 490. ZKP, bez obaveštavanja Vrhovnog javnog tužioca i branioca okrivljenog, smatrajući da njihovo prisustvo nije od značaja za donošenje odluke (član 488. stav 2. ZKP), razmotrio spise predmeta i pravnosnažne presude protiv kojih je zahtev za zaštitu zakonitosti podnet, pa je, nakon ocene navoda iznetih u zahtevu, našao:

Zahtev za zaštitu zakonitosti je neosnovan u delu koji se odnosi na povrede zakona iz člana 438. stav 2. tačka 1) i člana 439. tačka 2) ZKP, dok je u ostalom delu nedozvoljen.

Ukazujući na bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 1) ZKP, branilac okrivljenog AA u podnetom zahtevu ističe da se pobijana osuđujuća presuda zasniva na nezakonitim dokazima i to na zapisnicima K1 od 25.09.2020. godine i K2 4180004201 od 25.09.2020. godine i na CD-u sa video zapisom, a koje dokaze je sud trebalo da izdvoji iz spisa predmeta. Kao razloge nezakonitosti navedenih zapisnika, branilac ističe da su isti sačinjeni od strane neovlašćenih lica, suprotno procedurama koje predviđaju pozitivni propisi, obzirom da zapisnik o kontroli mernog mesta da bi mogao predstavljati dokaz o neovlašćenoj potrošnji električne energije mora biti sačinjen na lokaciji mernog mesta i uz učešće potrošača električne energije i Direkcije za mere i dragocene metale za pregled brojila, te da ima zakonom propisanu sadržinu i prateće dokaze koji

potvrđuju zapažanja navedena u samom zapisniku, a što nije slučaj kod navedenih zapisnika, pri čemu navedeni zapisnici nisu potpisani od strane okrivljenog, već samo od strane radnika ED Novi Pazar BB i VV koji nisu vršili spornu kontrolu električnog brojila, već samo demontiranje istog i nisu ni sačinili navedene zapisnike, već su ih kasnije po nalogu potpisali. Kao razlog nezakonitosti CD-a sa video zapisom, braniilac ističe da je isti sačinjen od strane nepoznatog lica i na nepoznatom mestu.

Izneti navodi zahteva za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog se, po oceni Vrhovnog suda, ne mogu prihvatiti kao osnovani.

Istovetni navodi zahteva vezano za bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 1) ZKP bili su istaknuti i u žalbi branioca okrivljenog AA – advokata Jovice Mijaljevića, te su bili predmet razmatranja Višeg suda u Novom Pazaru koji je u ovom krivičnom postupku postupao u drugom stepenu po žalbi branioca okrivljenog izjavljenoj protiv prvostepene presude Osnovnog suda u Novom Pazaru 20K.br.375/24 od 25.09.2024. godine. Viši sud u Novom Pazaru kao drugostepeni je ove navode ocenio neosnovanim i o tome na strani 4 drugostepene presude Kž1 182/24 od 16.12.2024. godine izneo razloge, koje Vrhovni sud prihvata kao pravilne, te u smislu odredbe člana 491. stav 2. ZKP na ove razloge i upućuje.

Pored toga, po oceni ovoga suda, neosnovani su i navodi zahteva za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog u delu u kojem branilac ističe da kada je predmet krivičnog dela krađa iz člana 203. KZ električna energija, a što je ovde slučaj, tada nije moguć pokušaj ovog krivičnog dela, budući da se pokretna stvar – električna energija trajno otuđuje i u potpunosti se dislocira, odnosno trenutno se troši, čak i kada su u pitanju minimalne količine električne energije, pa je samim tim krivično delo krađa iz člana 203. KZ vezano za elekričnu energiju svršeno, pri čemu po braniocu nije dovoljna samo namera kod okrivljenog da bi postojalo krivično delo krađa u pokušaju, već je potrebno i da okrivljeni započne radnju izvršenja iz zakonskog opisa bića krivičnog dela krađa iz člana 203. KZ, a što ovde nije slučaj. Iznetim navodima zahteva branioca okrivljenog se, po nalaženju ovoga suda, nižestepene presude suštinski pobijaju zbog povrede krivičnog zakona iz člana 439. tačka 2) ZKP u vezi člana 203. stav 2. u vezi stava 1. KZ.

Odredbom člana 30. stav 1. Krivičnog zakonika propisano je da ko sa umišljajem započne izvršenje krivičnog dela, ali ga ne dovrši, kazniće se za pokušaj krivičnog dela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od 5 godina ili teža kazna, a za pokušaj drugog krivičnog dela samo kada zakon izričito propisuje kažnjavanje i za pokušaj.

Krivično delo krađa iz člana 203. stav 1. Krivičnog zakonika čini onaj ko tuđu pokretnu stvar oduzme drugom u nameri da njenim prisvajanjem sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist. Odredbom stava 2. istog člana predviđeno je kažnjavanje za pokušaj krivičnog dela krađa iz stava 1. člana 203. KZ.

Imajući u vidu napred citirane zakonske odredbe, te činjenični opis krivičnog dela utvrđen u izreci prvostepene presude, to su po nalaženju Vrhovnog suda, u konkretnom slučaju, od strane nižestepenih sudova pravilno pravno kvalifikovane krivičnopravne radnje okrivljenog AA, bliže opisane u izreci prvostepene presude, kao krivično delo krađa u pokušaju iz člana 203. stav 2. u vezi stava 1. KZ. Ovo sa razloga jer iz činjeničnog opisa krivičnog dela utvrđenog u izreci prvostepene presude i to da je okrivljeni AA „u uračunljivom stanju, sa namerom da koristi električnu energiju preko mernog uređaja na kome je onemogućeno pravilno merenje utroška električne energije, na način protivan odredbi člana 198. stav 4. Zakona o energetici i člana 54. stav 4. Uredbe o uslovima isporuke i snabdevanju električnom energijom, angažovanjem drugog lica radi nelegalne prepravke električnog brojila, postavljanjem uređaja – elektronskog sklopa, koji nije deo mernog uređaja, koji prikazuje umanjenu potrošnju električne energije od stvarne potrošnje, a radi onemogućavanja pravilnog rada električnog brojila, pokušao da oduzme tuđu pokretnu stvar – električnu energiju, u nameri da njenim prisvajanjem sebi pribavi protivpravnu imovinsku korist, a u kojoj daljoj nameri je bio sprečen, nakon izvršene kontrole radnika „Elektrodistribucije“ dana 25.09.2020. godine, pri tom svestan da je njegovo delo zabranjeno, tako što je kao zakupac poslovnog objekta „GG“ u ulici ... broj .. u Novom Pazaru, vlasništvo njegovog oca DD, angažovao ĐĐ radi nelegalne prepravke električnog brojila broj ... formalnog korisnika DD, uz novčanu nadoknadu od 200 evra, postavljanjem uređaja – elektronskog sklopa, koji nije deo mernog uređaja“, i po nalaženju Vrhovnog suda, proizilaze sva bitna zakonska subjektivna i objektivna obeležja krivičnog dela krađa u pokušaju iz člana 203. stav 2. u vezi stava 1. KZ za koje je okrivljeni pravnosnažno oglašen krivim. Naime, suprotno navodima branioca okrivljenog, iz navedenog činjeničnog opisa krivičnog dela jasno i nedvosmisleno proizilazi da je okrivljeni sa umišljajem pokušao da oduzme tuđu pokretnu stvar – električnu energiju, u nameri da njenim prisvajanjem sebi pribavi protivpravnu imovinsku korist, a radnju izvršenja predmetnog krivičnog dela je započeo postavljanjem, posredstvom drugog lica, u merni uređaj elektronski sklop, koji nije sastavni deo mernog uređaja i koji ima za cilj da prikaže umanjenu potrošnju električne energije od stvarne potrošnje, s tim što je dana 25.09.2020. godine bio sprečen u dovršenju krivičnog dela usled izvršene kontrole mernog uređaja od strane radnika „Elektrodistribucije Srbije“.

Zahtev za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog AA u ostalom delu je odbačen kao nedozvoljen.

Naime, branilac okrivljenog u ostalom delu zahteva kao razlog njegovog podnošenja formalno označava povredu krivičnog zakona iz člana 439. tačka 1) ZKP, zbog koje je podnošenje zahteva dozvoljeno okrivljenom, citirajući zakonski tekst iste. Međutim, branilac u svojim daljim navodima, kojima obrazlaže postojanje po njemu ove povrede, suštinski, po nalaženju Vrhovnog suda, samo osporava pravilnost uvrđenog činjeničnog stanja i

ocenu dokaza od strane nižestepenih sudova u pobijanim pravnosnažnim presudama, isticanjem da sud nije na nesumnjiv način utvrdio da je okrivljeni AA preduzeo bilo koju radnju vezano za uticanje na ispravan rad električnog brojila, obzirom da nije utvrdio postojanje uzročno-posledične veze između radnji okrivljenog i nepravilnosti koje su nađene na električnom brojilu, a sud nije utvrdio ni da je u konkretnom slučaju nastupila posledica dela, odnosno nanošenje kakve štete drugome. Iznetim navodima zahteva branioca okrivljenog se, po nalaženju ovoga suda, suštinski ukazuje na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje od strane nižestepenih sudova u pobijanim pravnosnažnim presudama, a što predstavlja povredu odredbe člana 440. ZKP.

Kako, dakle, iz iznetih navoda proizilazi da branilac okrivljenog u ostalom delu zahteva za zaštitu zakonitosti, kao razlog pobijanja nižestepenih presuda, samo formalno označava povredu zakona zbog koje je podnošenje zahteva dozvoljeno okrivljenom (član 439. tačka 1. ZKP), dok suštinski svojim navodima ukazuje na povredu odredbe člana 440. ZKP, a što ne predstavlja zakonski razlog zbog kojeg je u smislu odredbe člana 485. stav 4. ZKP dozvoljeno podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti okrivljenom i njegovom braniocu zbog povrede zakona, to je Vrhovni sud zahtev branioca okrivljenog u ovom delu ocenio nedozvoljenim.

Pored toga, branilac okrivljenog kao razlog podnošenja zahteva za zaštitu zakonitosti navodi i bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 2) ZKP, isticanjem da je izreka prvostepene presude protivrečna razlozima koji su dati u njenom obrazloženju, te da prvostepeni sud nije u obrazloženju prvostepene presude dao razloge o odlučnim činjenicama i to posebno nije naveo koju konkretno radnju izvršenja krivičnog dela krađa iz člana 203. stav 2. u vezi stava 1. KZ je okrivljeni kritičnom prilikom preduzeo, a i oni razlozi koji su dati su nejasni i protivrečni, a naročito razlozi vezani za postupanje radnika „Elektrodistribucije“ kritičnom prilikom. Osim toga, branilac okrivljenog kao razlog podnošenja zahteva navodi i bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 3) ZKP.

Imajući u vidu da iz iznetih navoda proizilazi da branilac okrivljenog u ostalom delu zahteva za zaštitu zakonitosti nižestepene presude pobija i zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 2) i 3) ZKP, a koje povrede odredaba ZKP ne predstavljaju zakonske razloge zbog kojih je u smislu člana 485. stav 4. ZKP dozvoljeno podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti okrivljenom i njegovom braniocu zbog povrede zakona, to je Vrhovni sud zahtev branioca okrivljenog i u ovom delu ocenio nedozvoljenim.

Sa iznetih razloga, nalazeći da pobijanim presudama nisu učinjene povrede zakona iz člana 438. stav 2. tačka 1) i člana 439. tačka 2) ZKP na koje se neosnovano ukazuje zahtevom za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog AA - advokata Jovice Mijaljevića, Vrhovni sud je na osnovu člana 491. stav 1. i 2. ZKP zahtev u odnosu na navedene povrede odbio kao neosnovan, dok je u ostalom delu na osnovu člana 487. stav 1. tačka 2) ZKP i člana 485. stav 4. ZKP zahtev odbacio kao nedozvoljen i odlučio kao u izreci presude.

Zapisničar-savetnik

Predsednik veća-sudija

Snežana Lazin, s.r.

Milena Rašić, s.r.

Za tačnost otpravka

Zamenik upravitelja pisarnice

Milanka Ranković